

2008 5

MEMORIE VAN TOELICHTING

Door de beperkende maatregelen, welke in de jaren rond 1930 allerwege werden ingevoerd, teneinde de toevloed van vreemde arbeidskrachten op de nationale arbeidsmarkten tegen te gaan, werd tevens goeddeels een einde gemaakt aan de mogelijkheid voor jonge vaklieden om in het buitenland, al werkende, een leertijd door te maken.

Verscheidene landen zijn daarop onderling overeengekomen om jaarlijks, op basis van uitwisseling, een bepaald aantal jonge vaklieden van het ene land in de gelegenheid te stellen een stage in het andere land door te maken.

Nederland heeft eveneens dergelijke stagiaire-overeenkomsten gesloten en wel met Denemarken, Frankrijk, Zweden en Zwitserland. Het streven bestaat voorts om met nog andere daarvoor in aanmerking komende landen overeenkomsten betreffende de uitwisseling van stagiaires aan te gaan.

Aanvankelijk behelsden de stagiaire-overeenkomsten, naast de definitie van het begrip stagiaire, slechts enkele bepalingen omtrent het aantal stagiaires, dat wederzijds, ongeacht de stand van de arbeidsmarkt, zou worden toegelaten, alsmede enkele regelen omtrent de wijze van toelating.

Hierin is evenwel langzamerhand verandering gekomen. In het algemeen verbinden de landen zich thans de stagiaire-uitwisseling niet alleen toe te laten, doch waar mogelijk te bevorderen, en er tevens op toe te zien, dat stagiaires de hun toekomstige beloning ontvangen.

Het ter goedkeuring aangeboden Verdrag, dat zijn ontstaan dankt aan de samenwerking, welke, overeenkomstig de doelstellingen van het op 17 Maart 1948 getekende Verdrag van Brussel (*Staatsblad* No. I 519), en meer bepaaldelijk van artikel II van dit Verdrag, op sociaal gebied bestaat tussen de daarin genoemde vijf Partijen, bevat alle elementen, welke hier vóór werden aangeduid. Daarenboven geeft artikel 8 aan, dat de stagiaires dezelfde behandeling zullen genieten als de eigen onderdanen in alles wat betreft de wetgeving terzake van de veiligheid, hygiëne en arbeidsvoorwaarden, terwijl artikel 9 bepaalt, dat de kosten, welke de verschillende formaliteiten in het land, waar de stage wordt doorgemaakt, met zich brengen, zo gering mogelijk zullen zijn.

Ten aanzien van het stagiaire-verkeer tussen de vijf landen, en wel voornamelijk tussen de continentale landen enerzijds en Groot-Brittannië anderzijds, doen zich enkele moeilijkheden voor, die voortvloeien uit het feit, dat verschillende systemen bij de uitwisseling van stagiaires in gebruik zijn. Zo kan men stagiaires uitwisselen op een hoofd voor hoofd basis, zelfs met de beperking, dat zulks per beroep geschiedt; hetgeen met name Groot-Brittannië pleegt te doen. Daarnaast echter laat dit land wel op ruimere schaal zogenaamde boventallige arbeidskrachten toe, die dan echter slechts kost en inwoning en een klein zakgeld kunnen genieten. De andere landen huldigen voornamelijk het systeem om onderling het aantal personen vast te stellen, dat per jaar een stage mag doormaken, ongeacht het uitgeoefende beroep of de aantallen, die wederzijds van de mogelijkheid om een stage door te maken gebruik maken.

Het Verdrag brengt geen eenheid in de verschillende systemen, doch stelt richtlijnen vast over de toepassing waarvan overeenstemming bereikt is. Gezien de verschillende inzichten, welke hierover gedurende de onderhandelingen bij de Verdragsluitende Partijen bestonden, moet zulks als een te waarden resultaat worden beschouwd.

Van belang is vooral, dat Groot-Brittannië bereid is gevonden om ten aanzien van het toelaten van stagiaires uit de Benelux-landen voortaan een soepeler standpunt in te nemen, hetgeen de uitwisseling van stagiaires tussen dit land en Nederland, welke zeer sterk was teruggelopen, ongetwijfeld ten goede zal komen.

Tenslotte zij er op gewezen, dat krachtens artikel 13 het Verdrag ook tot andere landen kan worden uitgebreid.

Ter toelichting op de afzonderlijke artikelen moge het volgende dienen:

Artikel 1

Eerste lid. Deze bepaling houdt in, dat men, om als stagiaire aanvaard te kunnen worden, reeds een zekere vooropleiding dient te bezitten in het beroep, waarin men zich in het andere land verder wenst te bekwalen. Tevens wordt hierin een poging gedaan tot wering van hen, die van een stagiaire-overeenkomst wensen te profiteren om hun overwegend toeristische bedoelingen tot haar recht te doen komen. Dit is geschied door aan het begrip „stagiaire” het uitoefenen van een beroep in dienst van een werkgever te verbinden.

Tweede lid. De bepaling, dat zowel handenarbeid als hoofd-

vroeger gehuldigde opvatting, dat voor uitwisseling hoofdzakelijk jonge ambachtslieden in aanmerking dienden te komen, wenselijk geacht werd uitdrukkelijk te vermelden, dat hoofdarbeiders eveneens in de gelegenheid gesteld konden worden stages door te maken.

Het bepalen van een minimum leeftijdsgrens voor stagiaires wordt niet nodig geoordeeld. De ervaring heeft geleerd dat stagiaires meestal niet jonger dan 21 jaar zijn. In Nederland bestaat trouwens het voorschrift, dat minderjarige candidaat-stagiaires een accoordverklaring van hun ouders moeten overleggen.

Artikel 2

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 3

Vermits de verschillende landen vasthouden aan het systeem van uitwisseling, dat door hen wordt gebruikt, was het noodzakelijk verschillende mogelijkheden van toelating in het Verdrag op te nemen. De landen op het continent zullen onderling in hoofdzaak gebruik maken van de onder (1) genoemde mogelijkheid; de overige gelden voornamelijk voor Groot-Brittannië.

Artikel 4

Eerste lid. De termijn van een jaar, bij wijze van uitzondering te verlengen met 6 maanden, wordt voor het vermeerderen van reeds verworven kennis in het algemeen voldoende geacht.

Tweede lid. Deze bepaling heeft ten doel te voorkomen, dat jongelieden het doormaken van een leertijd gebruiken om pogingen aan te wenden zich in het andere land te vestigen.

Artikel 5

Aan deze bepaling ligt hetzelfde motief ten grondslag als aan het bepaalde in artikel 4, tweede lid. Tevens wordt door deze bepaling tegengegaan, dat vreemdelingen een betrekking aanvaarden, zonder dat daarvoor door de bevoegde autoriteit vergunning is verleend.

Artikel 6

Deze bepaling beoogt te verzekeren, dat stagiaires voor hun arbeid een evenredige beloning ontvangen. Met het oog op de verschillende systemen is van geval tot geval bepaald op welke beloning de stagiaire in elk dezer gevallen recht heeft.

Artikel 7

Indien niet voldaan wordt aan het bepaalde in het voorgaande artikel, zullen geen werkvergunningen worden afgegeven, tenzij de candidaat-stagiaires zelf over voldoende middelen kunnen beschikken. Hierdoor is een belangrijke, en in de praktijk nodig gebleken bescherming van de stagiaires vastgelegd.

Artikel 8

De veelal korte periode, welke een stagiaire in een ander land doorbrengt, is er vaak oorzaak van, dat de hierbedoelde wetten en voorschriften niet nauwkeurig in acht worden genomen. Dit niet in acht nemen tegen te gaan is het doel van deze bepaling.

Artikel 9

De kosten, verbonden aan de formaliteiten, welke in verschillende landen ten aanzien van vreemde arbeidskrachten vereist zijn, vormen in zekere mate een belemmering voor de beoogde uitwisseling van stagiaires. In verband hiermede is bepaald, dat slechts administratiekosten in rekening gebracht zullen worden. In Nederland zijn slechts kosten verbonden aan de werkvergunningen.

Artikel 10

Voor Nederland geldt, dat de aanvragen worden ingediend bij het Rijksarbidsbureau. Ten behoeve van stagiaires van Franse nationaliteit geschiedt zulks via de bevoegde Franse autoriteiten. De aanvragen ten behoeve van stagiaires uit de overige landen worden rechtstreeks ingediend.

Artikel 11

De plaatsing van stagiaires, die zelf geen werkgever in Nederland kunnen vinden, geschiedt in vele gevallen door het Rijksarbidsbureau. In vele andere gevallen geschiedt plaatsing door een aantal organisaties, welke op dit gebied met het Rijksarbidsbureau nauw samenwerken.

De artikelen 12 t/m 16 behoeven geen nadere toelichting.

De Minister van Sociale Zaken,
A. M. JOEKES.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
STIKKER.

